

Verzonden per aangetekende brief:

Rechtbank Amsterdam
Afdeling Publiekrecht
Teams Bestuursrecht
Postbus 75850
1070 AW Amsterdam

Contactpersoon [...]
Afdeling Bestuur
Onderwerp Gronden beroep tegen besluit op bezwaar van UWV (kenmerk A20350285-01)

Datum 18 december 2023
Ons kenmerk FB/2023/bk

Geachte heer, mevrouw,

Op 16 november 2023 stelde ik namens Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf (Pensioenfonds Schoonmaak) beroep op nader aan te voeren gronden in tegen de beslissing op bezwaar van UWV d.d. 11 oktober 2023 met kenmerk A20350285-01. UWV verklaart in deze beslissing het eerdere bezwaar van Pensioenfonds Schoonmaak ten onrechte niet-ontvankelijk.

Bij brief van 30 november 2023 verleende u mij een nadere termijn van vier weken vanaf die datum voor het aanvullen van de gronden van het beroep en het overleggen van de statuten van Pensioenfonds Schoonmaak.

Vanaf de volgende pagina van deze brief treft u deze gronden, en als bijlage 8 daarbij de statuten van Pensioenfonds Schoonmaak.

Met vriendelijke groet,

Namens Pensioenfonds Schoonmaak

[..]

Uitvoerend bestuurder Pensioenfonds Schoonmaak

Edelachtbaar College,

Pensioenfonds Schoonmaak heeft op 16 november 2023 beroep op nadere aan te voeren gronden ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van UWV d.d. 11 oktober 2023, aangaande de afwijzing van het verzoek van Pensioenfonds Schoonmaak tot premie-overname op de voet van artikel 61-68 Werkloosheidwet (WW). Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) heeft dit bezwaar niet-ontvankelijk verklaard, omdat Pensioenfonds Schoonmaak geen belanghebbende zou zijn en dat in verband daarmee de beslissing-op-bezwaar geen besluit zou zijn. Daartegen richt zich dit beroep.

Onderstaand treft u de gronden aan van het beroep. Dit beroep kent de volgende structuur:

- Inleiding
- I - Pensioenfonds Schoonmaak is belanghebbende in de zin van de WW
- II - Pensioenfonds Schoonmaak heeft een eigen vorderingsrecht op grond van de WW
- III - Het bestreden besluit is wel degelijk een besluit
- IV - Subsidiair: Pensioenfonds Schoonmaak heeft vorderingsrecht namens de werknemer op grond van zaakwaarneming
- Conclusie
- Verzoek

Inleiding

Verloop procedure

Pensioenfonds Schoonmaak heeft UWV op 14 april 2023 een met redenen omkleed verzoek gedaan tot premie-overname voor de premies, verschuldigd door de werkgever Megami B.V. op de voet van artikel 61-68 WW. In overleg met UWV is de brief gericht aan mevrouw .... In de brief zet Pensioenfonds Schoonmaak uiteen waarom het meent zelfstandig, op de voet van artikel 63 lid 1 sub b WW, bevoegd te zijn pensioenpremie te vorderen namens de benadeelde werknemers van de niet-betalende werkgever. En subsidiair, waarom het op basis van zaakwaarneming bevoegd is in naam van de benadeelde werknemers deze vordering in te dienen (**Bijlage 1**).

UWV reageerde op 7 juli 2023 met een afwijzing van dit verzoek. UWV stelt zich op het standpunt dat Pensioenfonds Schoonmaak geen belanghebbende is, en bijgevolg haar afwijzing geen besluit (**Bijlage 2**).

Pensioenfonds Schoonmaak is het hiermee niet eens en stelt daarom bij brief van 15 augustus 2023 formeel bezwaar in. (**Bijlage 3**). UWV bevestigt op 30 augustus 2023 de ontvangst hiervan, onder het aanbod van 'mediation', maar zonder nadere termijn voor het aanvullen van de gronden te stellen (**Bijlage 4**). Bij brief van 8 september 2023 vult Pensioenfonds Schoonmaak het bezwaarschrift aan met de gronden en bevestigt graag gebruik te maken van de hoorzitting (**Bijlage 5**). Bij brief van 11 oktober 2023 verklaart UWV dit bezwaar 'kennelijk niet-ontvankelijk'. Volgens UWV is dit zo 'kennelijk' dat zij voorafgaand aan dit besluit geen hoorzitting hoefde aan te bieden, en het slechts summierlijk meende te hoeven motiveren door alleen te verwijzen naar haar eerdere brief, m.a.w. dat zij niet hoeft in te gaan op de nadere argumenten uit het bezwaarschrift (**Bijlage 6**).

Vorenschrevene leidt ertoe dat veel van de argumentatie uit het bezwaarschrift volgens Pensioenfonds Schoonmaak onverkort opgaat. Pensioenfonds Schoonmaak beschouwt haar bijdragen in de bijlagen 1 t/m 6 dan ook als herhaald en ingelast ten behoeve van deze procedure. Niettemin worden deze punten voor een groot deel ook opnieuw ingebracht in deze gronden teneinde de zelfstandige leesbaarheid te ondersteunen

Uitgangspunt beroep

In dit beroep vordert Pensioenfonds Schoonmaak de vernietiging van de beslissing op bezwaar, alsmede van het onderliggende initiële besluit. Dit betreft primair de vernietiging van het oordeel van UWV dat Pensioenfonds Schoonmaak niet-ontvankelijk zou zijn, omdat zij geen belanghebbende zou zijn, althans geen juridische titel zou hebben om een direct belanghebbende te representeren voor dit verzoek op grond van zaakwaarneming, en daaruit volgend het oordeel van UWV dat het besluit van UWV 'geen besluit' zou zijn

Pensioenfonds Schoonmaak verzoekt dat Uw rechtbank vervolgens zelf in de zaak voorziet door te oordelen dat UWV de in de brief van 14 april 2023 van het fonds omschreven premies dient over te nemen, danwel dat het UWV een nieuw besluit dient te nemen met inachtneming van de instructie door Uw rechtbank.

I. Pensioenfonds Schoonmaak is belanghebbende in de zin van de WW

Volgens UWV is Pensioenfonds Schoonmaak geen belanghebbende, want: *"We kunnen alleen betalen als de werknemer financieel nadeel zou leiden (art. 61 laatste volzin WW). Hieruit blijkt dat bij ons besluit niet het eigen belang van het pensioenfonds rechtstreeks is betrokken, maar dat van de werknemer."*

Dat klopt niet. Pensioenfonds Schoonmaak is op twee wettelijke gronden zelf belanghebbende bij het besluit van UWV, over het recht van de werknemer op de uitkering op grond van de WW en daarmee ook belanghebbende in de zin van artikel 1.2 Awb. Het fonds is rechtstreeks belanghebbende in de zin van lid 1 van dat artikel op grond van de directe financiële situatie ('geen premie, wel recht': Pensioenfonds Schoonmaak moet het pensioen hoe dan ook toekennen, ook zonder de betaling van de premie) en in de zin van lid 3 van dat artikel op basis van haar statutaire doelstellingen aangaande de algemene en collectieve belangen die zij behartigt.

Pensioenfonds Schoonmaak is wel degelijk belanghebbende in de zin van de WW. De tekst van artikel 61 WW laat dat al een eerste keer blijken. Dat artikel bepaalt immers: *"Een werknemer heeft recht op uitkering op grond van dit hoofdstuk, (...) indien hij geldelijk nadeel kan ondervinden doordat deze werkgever bedragen die hij in verband met de dienstbetrekking met de werknemer **aan derden** verschuldigd is, niet heeft betaald."*

Pensioenfonds Schoonmaak is immers die derde die belang heeft bij de betaling door UWV aan haar als derde van pensioenpremies die de werkgever vanwege faillissement niet heeft betaald. Pensioenfonds Schoonmaak heeft belang bij de betaling van premies voor de opbouw, dekking en administratie van pensioenen. Pensioenfonds Schoonmaak heeft samen met de betreffende werknemer dus een materieel belang bij gestanddoening van dit rechtsgevolg. Het gaat tegen iedere rede in dat Pensioenfonds Schoonmaak geen belang zou hebben bij een tijdige aanvraag van deze betaling.

Dat de premiebetaling voor pensioen in artikel 24 van de Pensioenwet is vastgelegd onderstreept dit belang. Overigens blijkt dit belang ook nog uit de statutaire doelstelling van BPF Schoonmaak, voor zover hier ter zake doende geciteerd:

- "1. Het fonds heeft ten doel het verlenen van pensioenen aan de deelnemers, de gewezen deelnemers, alsmede aan hun nagelaten betrekkingen.(...)"*
- "2. Het fonds tracht dit doel te bereiken door: a. premies te innen (...)."*

UWV toont met haar reactie geen enkel begrip voor wat het belang van Pensioenfonds Schoonmaak en bij uitbreiding van ieder pensioenfonds is.

Premiebetaling is immers fundamenteel voor de opbouw van pensioen. De opname ervan in artikel 24 van de Pensioenwet onderstreept dit. Het beginsel 'geen premie, wel recht' laat dit onverlet. Immers, ook als er geen rechtstreekse band is tussen premiebetaling en pensioenopbouw, moet die pensioenopbouw wel betaald worden.

Door het niet betalen van pensioenpremies kan de werknemer geldelijk nadeel ondervinden. Het verlenen van (jaarlijkse) indexaties van opgebouwd pensioen kan daardoor namelijk achterwege blijven en pensioenen kunnen daardoor zelfs verlaagd worden. Dat onderstreept dat de werknemer financieel nadeel zal (kunnen) leiden in de zin van art. 61 laatste volzin WW, waarmee, anders dan UWV oordeelt, is gegeven dat UWV de premie-overname kan betalen. In de woorden van de Hoge Raad in het WHOA-arrest¹:

"Afbreuk aan dit recht zou de pensioenopbouw van werknemers in gevaar kunnen brengen. Dat het bedrijfstakpensioenfonds de pensioenverplichtingen jegens werknemers ook moet nakomen als de werkgever geen premies heeft afgedragen, neemt immers niet weg dat een bedrijfstakpensioenfonds wegens een te lage dekkingsgraad als gevolg van niet afgedragen pensioenpremies kan overgaan tot korting op de pensioenen of het achterwege laten van indexering van de pensioenen en dat op die wijze alsnog afbreuk zou worden gedaan aan

¹ HR 25-02-2022 ECLI:NL:HR:2022:328

opgebouwde rechten op bedrijfspensioen. Dat zou, gelet op hetgeen hiervoor in 3.2.1-3.3.2 is overwogen, niet stroken met de bedoeling van de wetgever."

Op grond van juist dit gedeelde potentieel financieel nadeel heeft de werknemer recht op de uitkering (pensioenpremie) uit hoofde van de WW.

Na toekenning van de uitkering betaalt UWV de achterstallige premie niet aan de werknemer, maar aan het pensioenfonds. Het fondsbelang bij de ontvangst van die uitkering is gelijk aan het fondsbelang bij het ontvangen van pensioenpremie van de werkgever zelf. Werkgevers zijn op grond van de wet gehouden pensioenpremies aan het (bij wet) verplichtgestelde pensioenfonds te betalen. Daartoe geldt een uitvoeringsreglement van het pensioenfonds waaraan alle bij BPF Schoonmaak aangesloten werkgevers verbonden zijn.

Uit diverse oordelen van de Centrale Raad blijkt dat een werknemer rechthebbende is op de WW-uitkering. Dit sluit echter niet uit dat een ander ook belanghebbende kan zijn. Zie hiervoor rov. 5.5. uit ECLI:NL:CRVB:2013:BZ3437:

"Het is slechts de werknemer die de gerechtigde is op deeltijd-WW. Dat betekent echter nog niet dat de werkgever geen belanghebbende bij een besluit over deeltijd-WW is."

Ditzelfde geldt in de genoemde context voor Pensioenfonds Schoonmaak.

Wij merken verder op dat de WW de mogelijkheid van indiening van een aanvraag om een uitkering van artikel 61 WW niet beperkt tot de werknemer. Pensioenfonds Schoonmaak is in haar eigen hoedanigheid belanghebbende bij een tijdige aanvraag voor zover het de verschuldigde bedragen aan haar als derde betreft, en daarmee bij het besluit van UWV erover, alsook in de hoedanigheid van belangenbehartiger van het collectief. Daarom kan het fonds, gezien het bepaalde artikel 1:3, lid 3 Awb, een aanvraag indienen ter zake van aan derden op grond van de arbeidsovereenkomst verschuldigde bedragen (die de werkgever niet heeft betaald).

II. Pensioenfonds Schoonmaak heeft een eigen vorderingsrecht op grond van de WW

Uit het voorgaande blijkt het belang van Pensioenfonds Schoonmaak bij de uitkering grond van 61 WW. Daarmee vervalt al een belangrijk deel van de motivering van UWV om het eigen vorderingsrecht aan Pensioenfonds Schoonmaak te ontzeggen.

UWV stelt voorts:

"Hoofdstuk IV WW geeft uitsluitend aan de werknemer (dan wel zijn nagelaten betrekkingen) een recht op uitkering. Dit betekent dat een derde partij, in dit geval Bedrijfstakpensioenfonds schoonmaak- en glazenwassersbedrijf, op grond van hoofdstuk IV WW geen rechthebbende is. Hieruit volgt dat als de werknemer geen aanvraag om een hoofdstuk IV-uitkering doet, er ook geen betaling aan de derde partij kan volgen en dat een derde partij dus niet zelfstandig een beroep kan doen op premieovername zonder werknemersaanvraag."

Deze redenering is voor Pensioenfonds Schoonmaak niet te volgen. Inderdaad heeft de werknemer van rechtswege recht op de uitkering als zodanig; dat is niet in geschil. Echter in artikel 61 WW staat dat dit recht omvat "bedragen die <de werkgever> in verband met de dienstbetrekking met de werknemer aan derden verschuldigd is".

Daarmee is het belang van het pensioenfonds bij de uitkering, en de verschuldigdheid van dit deel van de uitkering aan het pensioenfonds een gegeven. De opvatting dat UWV alleen de uitkering (in dit geval pensioenpremie) aan de werknemer verschuldigd is, klopt dan ook niet: blijkens de niet voor andere uitleg vatbare wettekst gaat het om betaling aan een derde, in dit geval het fonds. Het fonds is verder van mening dat de context rond artikel 61 WW ertoe doet. Daarbij wijzen wij op het eerder genoemde WHOA-arrest en het GOM-arrest². Bij het overnemen van pensioenpremies bij overgang van een onderneming in het GOM-arrest was (ook) het pleidooi dat Pensioenfonds Schoonmaak geen (eigen) vorderingsrecht heeft, omdat de tekst van de afdeling 8, titel 10, boek 7 BW inzake overgang van een onderneming, spreekt over "rechten van de werknemer". Gelijkaardig aan hetgeen UWV stelt.

De Hoge Raad heeft beslist dat Pensioenfonds Schoonmaak wel een eigen vorderingsrecht heeft. Dat baseerde de Hoge Raad enerzijds op het gegeven dat in de driehoeksverhouding op pensioenterrein tussen werknemer, werkgever en pensioenuitvoerder het pensioenfonds een eigen vorderingsrecht tegen de werkgever heeft tot premiebetaling. Anderzijds legde de Hoge Raad

² HR 14-10-2016 ECLI:NL:HR:2016:2375

hieraan ten grondslag de "redelijke, en uit het oogpunt van een effectieve rechtsbescherming van de werknemers wenselijke, uitleg", ingegeven door de volgende overweging: "Als het pensioenfonds niet over een eigen recht zou beschikken om de verkrijger aan te spreken tot betaling van achterstallige premies, zou de nakoming van de – voor de dekkingsgraad van het totaal van de verplichtingen van het pensioenfonds belangrijke – verplichting van de verkrijger om eventuele achterstallige premies te voldoen, dus onvoldoende zijn gewaarborgd. Indirect kunnen daardoor ook de belangen van de werknemers zelf worden geschaad, namelijk in het geval het pensioenfonds wegens een te lage dekkingsgraad zou overgaan tot korting op de pensioenen (art. 134 Pw)."

Dit alles speelt ook bij Pensioenfonds Schoonmaak als het gaat om het recht op premieovername door UWV. Hierbij herhaalt het fonds dat het pensioenfonds belanghebbende is bij de uitkering op grond van artikel 61 WW en een tijdige aanvraag op grond van artikel 62 lid 2 WW. Op basis van ervaringscijfers van Pensioenfonds Schoonmaak blijkt dat het stellen van de eis dat de werknemer zelf het verzoek moet doen, ertoe leidt dat het pensioenfonds op jaarbasis gemiddeld ca. 30% van de premie ontvangt waarop zij op grond van deze regeling recht zou hebben. Dit kan leiden tot het niet verlenen van indexaties, verlagingen van pensioen en effecten bij het 'invaren' van pensioenaanspraken in het nieuwe pensioenstelsel.

Bovendien stelt Pensioenfonds Schoonmaak dat het niet toestaan van een vordering door het fonds tot gevolg heeft dat niet voldoende invulling is gegeven aan de verplichting uit art. 8 Richtlijn 2008/94/EG betreffende de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever. Op grond van dit art. 8 dient een lidstaat te zorgen voor bescherming van de belangen van werknemers ten aanzien verkregen pensioenrechten tegen insolventie van de werkgever. Deze normstelling betekent bij richtlijnconforme interpretatie dat Pensioenfonds Schoonmaak ter borging van de pensioenbelangen van werknemers zelfstandig de premie – die UWV op grond van de WW immers ook wettelijk verplicht is aan het pensioenfonds te betalen – kan vorderen bij UWV. Vanwege de bovenomschreven belangen van de werknemer bij die premiebetaling, zou zonder dit eigen vorderingsrecht de bescherming onvoldoende zijn geborgd.

Pensioenfonds Schoonmaak wijst in dit verband voorts op overweging 30 van de IORP II richtlijn. Deze luidt:

*"In geval van faillissement van een bijdragende onderneming lopen de deelnemers het gevaar zowel hun werk als hun verworven pensioenrechten te verliezen. Derhalve is een duidelijke scheiding tussen de bijdragende onderneming en de IBPV noodzakelijk en dient te worden voorzien in minimale prudentiële normen om deelnemers te beschermen. **De toegang van de IBPV's tot pensioenbeschermingsregelingen of soortgelijke regelingen die bescherming bieden aan de verworven individuele aanspraken van deelnemers en pensioengerechtigden tegen het risico van faillissement van de bijdragende onderneming moet bij de vaststelling van dergelijke normen in acht worden genomen.**"* (vet accent toegevoegd).

Pensioenfonds Schoonmaak is van mening dat het door UWV niet toestaan van rechtstreekse vordering door Pensioenfonds Schoonmaak van de overname van de premiebetaling is strijd is met de zin die hierboven vetgedrukt is. Dat Pensioenfonds Schoonmaak afhankelijk gemaakt wordt van de attentheid, het begrip en het handelingsvermogen van betrokken individuele deelnemers van Pensioenfonds Schoonmaak, maakt dat haar toegang tot deze pensioenbeschermingsregeling nodeloos wordt geblokkeerd, althans gecompliceerd.

Gelet op deze gehele context is Pensioenfonds Schoonmaak van mening dat het een eigen vorderingsrecht heeft op premievergoeding in het kader van artikel 61-68 WW.

III. Het bestreden besluit is wel degelijk een besluit

UWV stelt zich op het standpunt dat haar besluit geen besluit is, omdat Pensioenfonds Schoonmaak geen belanghebbende zou zijn en geen eigen vorderingsrecht zou hebben. Nu dit met bovenstaande argumentatie is weerlegd, is duidelijk dat het besluit van UWV een besluit is in de zin van artikel 1:3 lid 3 Awb.

Ten aanzien van de hieronder uit te werken subsidiaire vorderingsgrond dat Pensioenfonds Schoonmaak handelt op basis van zaakwaarneming, geldt dat het een besluit is, gericht tegen de werknemer als belanghebbende, wiens zaken slechts worden waargenomen door Pensioenfonds

Schoonmaak. In dat geval is het dus een besluit in de zin van artikel 1:3 lid 3 Awb met Pensioenfonds Schoonmaak namens de werknemers al belanghebbende aanvrager.

IV. *Subsidiar: Pensioenfonds Schoonmaak heeft vorderingsrecht namens de werknemer op grond van zaakwaarneming*

Subsidiar stelt Pensioenfonds Schoonmaak zich op het standpunt dat zij namens de werknemer de pensioenpremies van UWV mag vorderen op grond van zaakwaarneming. Dit is een rechtsfiguur waarbij iemand zonder daaraan ten grondslag liggende rechtshandeling (zoals een volmacht) de belangen van een andere behartigt. Aan de vereisten voor zaakwaarneming is bij het vragen van de uitkering ter zake overnemen premiebetalingen voldaan. Zoals uit al het voorgaande blijkt, hebben de werknemers er uitdrukkelijk belang bij dat UWV de uitkering ter zake niet voldane pensioenpremie doet. Nog nooit is dan ook gebleken dat het niet doen van de aanvraag een bewuste keus was. Dat is ook niet aannemelijk, zoals bij de weerlegging van de argumenten van UWV nog nader geduid wordt. Dat zij de aanvraag toch niet doen, is dus in hun eigen nadeel. Pensioenfonds Schoonmaak doet de aanvraag dus onweerlegbaar in het belang van de betreffende werknemer(s) en het pensioenfonds doet het welbewust. Voor zaakwaarneming is het blijkens de rechtspraak niet noodzakelijk dat de belanghebbende (de werknemer(s) in dit geval) niet zelf in staat is om zijn of haar belangen te behartigen. Daarmee is de rechtsgrond voor de zaakwaarneming dus al een gegeven.

Ten overvloede geldt, hoewel dat dus geen noodzakelijke voorwaarde voor zaakwaarneming is, dat het bij de populatie van Pensioenfonds Schoonmaak in veel gevallen wél zo dat zij zelf niet in staat zijn tot de aanvraag, of althans dat het belang niet tot hen doordringt. In de schoonmaak zijn circa 170 nationaliteiten werkzaam waarvan velen de Nederlandse taal minder goed beheersen. Van de mensen die onze taal enigszins beheersen blijkt de afstand tot het werken met en het invullen van formulieren ervan vaak nog steeds onoverbrugbaar. Concreet betekent dit dat in de schoonmaak 7 op de 10 werknemers die met een faillissement worden geconfronteerd geen melding bij het UWV doen en er derhalve geen premieovername plaatsvindt. In het geval van Megami B.V. heeft zelfs geen enkele van de 30 werknemers die er werkten ten tijde van het faillissement en voor wie al een premievordering openstond het formulier ingevuld. Ook in hun geval is sprake van een taalbarrière.

Pensioenfonds Schoonmaak wijst op de huidige praktijk dat, indien UWV wel een aanvraag van een werknemer ontvangt, zij pensioenfondsenvraag om de gegevens van de werknemer te verifiëren. Hierdoor worden pensioenfondsenvraag reeds in de procedure als zaakwaarnemer door UWV betrokken. UWV acht de werknemer gelet op deze handelwijze niet de geëigende partij om de premievordering te bepalen. Wat op zich logisch is, want een werknemer is doorgaans niet op de hoogte van het bestaan, noch van de omvang, van een premievordering. Maar dat maakt het verzet van UWV tegen de vordering van Pensioenfonds Schoonmaak wel nog minder houdbaar. UWV zal moeten onderbouwen waarom deze vorm van zaakwaarneming in deze wel geëigend is, maar waarom zij 'uitval aan de poort' forceert door de zaakwaarneming niet bij de start van het proces te erkennen. Daarmee veronachtzaamt UWV haar taak om de regels van 61-68 zo correct mogelijk na te leven voor de belanghebbenden.

Het gebrek aan doenvermogen van werknemers en derhalve het door UWV niet erkennen van een bevoegdheid van het Pensioenfonds Schoonmaak om te mogen handelen namens de werknemers, klemt te meer op basis van de bevindingen van de WRR. De WRR constateerde in het rapport 'Weten is nog geen doen' dat de overheid veel te hoge verwachtingen heeft van het 'doenvermogen' van burgers. Iets dat zich zelfs uitbreidt tot burgers die wel intellectueel in staat zijn om het gevraagde te voldoen. Zoals al gesteld, is binnen de populatie van Pensioenfonds Schoonmaak die uitdaging nog groter, onder meer door de taalbarrière en onbekendheid met administratieve procedures. UWV zou zich dan ook in haar beleid en handelen meer rekenschap moeten geven van deze wetenschappelijke inzichten teneinde deze mensen toe te doen komen waar ze recht op hebben. Dit past ook bij de toepassing van de menselijke maat bij de uitvoering die de maatschappij in toenemende mate verwacht van uitvoeringsorganisaties als UWV. Dat geeft onderbouwing om optreden op grond van zaakwaarneming aan de orde te achten.

Toepassing van het zaakwaarnemerschap betekent dat Pensioenfonds Schoonmaak handelt namens de werknemers als belanghebbende en gerechtigde tot het doen van een vordering. Voor deze subsidiaire grond is niet de vraag aan de orde of Pensioenfonds Schoonmaak zelf belanghebbende is en een zelfstandig vorderingsrecht heeft. Het besluit tot toe- of afwijzing van de

premiëvordering is daarmee ook een besluit gericht aan de werknemer(s). Daarmee staat ook des te meer vast dat het een (voor bezwaar en beroep vatbaar) besluit betreft..

UWV wijst het beroep op zaakwaarneming af op de volgende gronden:

1. Zaakwaarneming is een private figuur, gericht op het verkrijgen van schadevergoeding, en dus niet toepasbaar op een bestuursrechtelijke bevoegdheid;
2. Het recht op vergoeding is niet 'urgent' genoeg, en daarom niet inroepbaar. Een volmacht zou hier de route kunnen zijn;
3. Er kunnen ook werknemers zijn die helemaal geen beroep op de vergoeding willen doen.

Ad. 1

Zaakwaarneming is uitgewerkt in het Burgerlijk Wetboek; aan de vordering tot zaakwaarneming is een beroep op schadevergoeding gekoppeld. UWV gaat in haar betoog kennelijk ervan uit dat zodra er geen noodzaak is tot schadevergoeding, er dan ook geen bevoegdheid is tot het vervullen van zaakwaarneming. Dat is de wereld op zijn kop. Juist het feit dat er een regeling is voor schadevergoeding, legt iets anders bloot: de maatschappelijke wenselijkheid voor het uitvoeren van zaakwaarneming, ofwel: het zonder onderliggende afspraak behartigen van iemands zaak. Dat vindt de wetgever maatschappelijk wenselijk; daarom is dit nader vormgegeven in het BW.

Die maatschappelijke wenselijkheid beperkt zich niet strikt tot privaatrechtelijke handelingen en al helemaal niet tot handelingen die een schadevergoeding behoeven. Het bestrijkt, net als de privaatrechtelijke figuur van volmacht, ook het publiekrechtelijke domein. Dat zou anders een merkwaardige afbakening zijn van het maatschappelijk wenselijke beginsel. Derhalve past een verzoek om uitkeringen ter zake van niet betaalde pensioenpremies ook bij zaakwaarneming. Als een dergelijk verzoek niet wordt gedaan kan de werknemer financieel nadeel en dus schade oplopen, zoals hiervoor uiteengezet is.

Artikel 63 WW sluit het bieden van hulp aan een werknemer ook niet uit. Er staat immers niet dat de werknemer de aanvraag 'persoonlijk/in persoon' zou moeten doen, met uitsluiting van een ander die ook (of zelfs uitsluitend) van de hoed en de rand weet. Er is geen passage in de wetsgeschiedenis te vinden die een dergelijke strikte lezing rechtvaardigt.

De hier door Pensioenfond Schoonmaak bepleitte toepassing past ook bij een andere passage in de WW. Artikel 22 lid 1 WW luidt: "*Het UWV stelt op aanvraag vast of recht op uitkering bestaat*". Het gaat hier om de uitkering bij werkloosheid als bedoeld in Hoofdstuk II WW. Er staat niet wie de aanvraag mag of moet doen. Op de site van UWV voor aanvraag van de WW is aangegeven dat dit door een persoon voor iemand anders kan worden gedaan: "*Log in met uw DigiD om zaken voor een ander persoon te regelen.*"

Dit ondersteunt dat het niet noodzakelijk de werknemer zelf hoeft te zijn die de aanvraag doet. Artikel 22 WW is niet uitgesloten in artikel 68 WW en dus van toepassing op de betreffende afdeling.

De wetgever heeft de toepasselijkheid van zaakwaarneming buiten het burgerlijke recht logischerwijs ook zelf geconcludeerd in *Kamerstukken II 2006-07, 30.577, nr. 7, pag. 15-16*: "*De regeling inzake vertegenwoordiging van artikel 2:1 van de Algemene wet bestuursrecht, die betrekking heeft op het optreden van een ander dan de belanghebbende zelf bij contacten tussen een belanghebbende en een bestuursorgaan, is uitdrukkelijk gebaseerd op de bepalingen inzake vertegenwoordiging uit het civiele recht, waaronder ook de bepalingen inzake zaakwaarneming vallen. De regering is van mening dat vorengenoemde overwegingen ertoe leiden dat het leerstuk van zaakwaarneming uit het civiele recht naar analogie kan worden toegepast bij de contacten tussen burgers en een bestuursorgaan. [...] Nu de bestaande bepalingen naar de mening van de regering reeds voldoende ruimte bieden de regels inzake zaakwaarneming in een eventueel voorkomend geval ook in het bestuursrecht naar analogie toe te passen, is er thans geen reden voor nadere actie.*"

Uit dit alles blijkt onomstotelijk de onjuistheid van de stellingname van UWV.

Het instellen van een premievordering namens werknemers op basis van zaakwaarneming is dus goed mogelijk. Nogmaals; dit staat los van de vraag of Pensioenfonds Schoonmaak zelf belanghebbende en rechthebbende op grond van de WW kan zijn.

Ad. 2

UWV signaleert dat zaakwaarneming zich zou moeten beperken tot een urgente situatie of tot een (dringende) maatschappelijke of morele plicht, en dat dit geval daaraan niet zou voldoen. Gelet op het voorgaande is dat een merkwaardige en onjuiste inperking. Alleen al de Europese richtlijnen waarnaar in het primaire deel van dit stuk is verwezen, zou tot een andere conclusie moeten leiden.

De wet gaat ervan uit dat de werknemer weet heeft of zou moeten weten van achterstallige pensioenpremies. Zij zouden de achterstalligheid van de premies op het aanvraagformulier moeten melden. Werknemers weten echter niet of hun vorige werkgever pensioenpremies heeft betaald aan het fonds. Dat weet immers alleen het pensioenfonds (en de werkgever). Desondanks verwacht UWV van de werknemer dat hij dit verklaart op het aanvraagformulier en dat hij verklaart dit formulier naar waarheid in te vullen (**Bijlage 7**). Pensioenfonds Schoonmaak merkt ter zake van deze bijlage overigens op dat het formulier op de website moeilijk te benaderen is. Dit kan pas door in te loggen met DigiD, en per stap te beantwoorden. Pensioenfonds Schoonmaak meent dat het op de weg van UWV ligt om in deze procedure openheid van zaken te geven over welk formulier of welke formulieren zij van de deelnemers van Pensioenfonds Schoonmaak verwacht dat zij deze eenvoudig kunnen invullen. De eerste indruk van Pensioenfonds Schoonmaak is dat dit niet eenvoudig is en dat met de genoemde openingsvraag de druk nodeloos wordt opgevoerd, hetgeen de noodzaak tot zaakwaarneming verder vergroot.

Het is dan ook alleszins redelijk en passend dat Pensioenfonds Schoonmaak op basis van zaakwaarneming de aanvraag namens werknemers indient.

Volgens UWV zou het opvragen van premie op te lossen zijn met een volmacht van een werknemer aan het pensioenfonds (na eenvoudig contact opnemen). Op basis van volmachtverlening zou Pensioenfonds Schoonmaak volgens UWV dan wél de aanvraag bij UWV kunnen indienen.

Pensioenfonds Schoonmaak betwist de gestelde eenvoud van deze oplossing. Pensioenfonds Schoonmaak heeft veel aangesloten werkgevers en veel deelnemende werknemers. Gedurende 2022 waren 146.128 actieve deelnemers verdeeld over 3.580 werkgevers³. Het zou dan gaan om veel volmachten. Pensioenfonds Schoonmaak kan dan immers niet wachten tot de daadwerkelijke faillissementen om dit allemaal nog te regelen. En wat geldt in de correspondentie met UWV, geldt ook in de correspondentie met het pensioenfonds: het is voor een werknemer ingewikkelde materie. Specifiek volmacht verlenen voor achterstallige pensioenpremies ligt dan allerminst voor de hand. Als volmachtverlening door werknemers voor dit doel zo eenvoudig te regelen zou zijn, waarom krijgt UWV zelf dan zo weinig respons van werknemers op de formulieren die UWV aan werknemers verstrekt ten behoeve van de aanvraag? In het geval van Pensioenfonds Schoonmaak dus 3 op de 10 werknemers. Pensioenfonds Schoonmaak verwacht dat het hooguit juist de bestaande aanvragers zullen zijn die de volmacht verstrekken. Dat lost dus niets op. Kortom, volmachtverlening is praktisch niet te doen, althans complex, en is daarmee niet de oplossing voor Pensioenfonds Schoonmaak om achterstallige premies te ontvangen. En dan weer terug naar zaakwaarneming: waarom accepteert UWV wel dat Pensioenfonds Schoonmaak namens de werknemers binnen een volmacht handelt, maar niet namens de werknemers op grond van zaakwaarneming? Voor dat verschil is geen grond: in beide gevallen handelt het fonds namens de werknemers en de exacte titel mag geen verschil maken.

Ad. 3

UWV stelt ten slotte dat er ook werknemers kunnen zijn die helemaal geen beroep op de premievergoeding door UWV willen doen. Dit gebruikt UWV als argument tegen zaakwaarneming. UWV is gevraagd te onderbouwen waarom een werknemer deze premievergoeding niet zou willen. Pensioenfonds Schoonmaak kan in ieder geval geen voorbeelden erbij bedenken. Pensioenfonds Schoonmaak kent weliswaar een spaarregeling voor gemoedsbezwaarden tegen de pensioenregeling. Maar deze gemoedsbezwaarden zijn sowieso geen deelnemer aan de pensioenregeling en spelen dus geen rol in deze. Pensioenfonds Schoonmaak blijft dus in het duister tasten wat UWV met dit argument bedoelt, en kan niet anders dan concluderen dat het domweg een non-argument is.

---

³ Bron: Jaarverslag 2022. Het Jaarverslag vermeldt niet apart het aantal premievrije deelnemers in verband met arbeidsongeschiktheid. Wel dat 361 mensen recht hadden op arbeidsongeschiktheidspensioen. Maar de vereisten daarvoor zijn strenger dan voor premievrije deelneming.

Conclusie

Het moge duidelijk zijn dat Pensioenfonds Schoonmaak substantieel minder premie op grond van de regeling premieovername van UWV ontvangt, dan waartoe wettelijk recht op bestaat. Dit komt omdat de werknemer vaak de aanvraag bij UWV tot overname van achterstallige premies niet indient. In het geval van de werkgever Megami B.V. zelfs geen enkele van de 30 werknemers die er werkten ten tijde van het faillissement en voor wie al een premievordering openstond. Dat komt ook doordat UWV zich op het standpunt blijft stellen dat het pensioenfonds geen belanghebbende en rechthebbende is in de zin van de WW. Pensioenfonds Schoonmaak behartigt hierin zowel pensioenbelangen van de specifieke schoonmaker voor wie de aanvraag is ingediend als de pensioenbelangen van de bijna 150.000 andere schoonmakers in de pensioenregeling. Pensioenfonds Schoonmaak is daarmee belanghebbende in de zin van de WW en de Awb en heeft geheel terecht het verzoek tot premieovername ingediend. De afwijzing van dat verzoek is derhalve ook een besluit in de zin van de Awb.

Subsidiair stelt het Pensioenfonds Schoonmaak dat het rechtsgeldig beroep doet op zaakwaarneming als geldige reden voor haar handelen. Op basis van zaakwaarneming kan het fonds namens de werknemers een vordering tot premieovername bij UWV instellen. Daarmee wordt het belang dat een werknemer heeft bij premieovername behartigd. De bezwaar- en deze beroepsprocedure die het gevolg zijn van de weigering van UWV maken ook deel uit van dit recht.

Verzoek

Gelet op het voorgaande verzoekt Pensioenfonds Schoonmaak de rechtbank de primaire beschikking d.d. 7 juli 2023 met kenmerk SBK/104637/NV en de beslissing op bezwaar d.d. 11 oktober 2023 met kenmerk A20350285-01 te vernietigen en zelf in de zaak te voorzien door te oordelen dat UWV de ingediende aanvraag voor premie-overname moet honoreren en aan het pensioenfonds alsnog de premievergoeding dient te betalen, danwel het UWV opdraagt een nieuw besluit met die inhoud te nemen en op grond daarvan de premievergoeding alsnog aan het pensioenfonds betaalt.

Voorts verzoekt Pensioenfonds Schoonmaak de rechtbank om UWV te veroordelen tot voldoening van de wettelijke vergoedingen voor de bezwaarprocedure en deze beroepsprocedure.

[...]

Bijlagen:

1. Brief van Pensioenfonds Schoonmaak d.d. 14 april 2023 inzake verzoek premie-overname Megami B.V.
2. Brief van UWV d.d. 7 juli 2023 inzake afwijzing verzoek premie-overname.
3. Formeel bezwaarschrift van Pensioenfonds Schoonmaak d.d. 15 augustus 2023
4. Brief van UWV d.d. 30 augustus 2023 inzake ontvangst bezwaarschrift.
5. Gronden bij bezwaarschrift van Pensioenfonds Schoonmaak d.d. 8 september 2023
6. Besluit van UWV van 11 oktober 2023 met kenmerk A20350285-01
7. Passage aanvraagformulier UWV
8. Statuten Pensioenfonds Schoonmaak